

قلمروی زبانی (۷ نمره)

(۱) معنی و مفهوم واژه های مشخص شده در عبارات زیر را بنویسید. (۱ نمره)

۱- مکاری از ما سی دینار مغربی می خواست.

۲- معلم که از مخمصه رسته بود.

۳- تدبیر برادران برخلاف تقدير رحمان آمد.

(۲) غلط های املایی را در عبارات زیر بباید و اصلاح کنید. (۰/۵)

۱- سبا برآن سر زلف ار دل مرا بینی

(۳) با توجه به معنی واژه، املای صحیح داخل پرانتز را انتخاب کن. (۱ نمره)

۱- (طالع - تالع): بخت و اقبال

۲- (قبطه - غبطه): حسرت

۳- (مبداً - مبداع): نقطه آغاز

(۴) با توجه به عبارت زیر به پرسش های داده شده پاسخ دهید. (۰/۵)

گفته اند «نیکوتین» از بھر آن بُوَد که یوسف صدیق وفادار بود و یعقوب، خود او را به صبر آموزگار بُوَد.

الف) یکی از ویژگی های سبک خراسانی را بباید.

ب) یک واژه دو تلفظی در متن مشخص کنید.

(۵) نقش (مفوعلی، متممی، مضاف الیه) هریک از ضمایر پیوسته را در عبارتهای زیر بنویسید. و پرسش (جهش) (ضمیر را نیز نشان دهید). (۰/۷۵)

الف) فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد.

ب) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان.

(۶) مورد حذفی و نوع ان را (لفظی - معنایی) را در عبارت های زیر نشان دهید. (یک مورد حذف کافی است). (۰/۵)

درختان را دوست می دارم / که به احترام تو قیام کرده اند / و آب را / که مهر مادر توست.

(۷) با توجه به متن زیر به پرسش های آن پاسخ دهید. (۰/۷۵)

گفتم همانا او را تصور شود که مرا در فضل مرتبه ای است زیادت، تا چون بر رقعه من اطلاع یابد ، قیاس کند که مرا اهلیت چیست؟

ب) معانی مختلف واژه «فضل» را بنویسید.

الف) یک مورد «را» ی فک اضافه پیدا کنید

(۸) معنای کهن و امروزی واژه های مشخص شده در عبارت های زیر را بنویسید.(۱نمره)

الف) راست به مانند یکی زلزله / داده تنش بر تن ساحل یله

ب) هر در مسلسل گرمابه بود، همه بر پای خاستند.

(۹) گروه اسمی مشخص شده در عبارت زیر، هسته و وابسته و نوع وابسته آن را مشخص کنید.(۱نمره)

تو تنها ترا از شجاعت / در گوشه روشن وجدان تاریخ ایستاده ای

ب) قلمرو ادبی (۵نمره)

(۱۰) در ابیات و عبارات زیر، آرایه های مجاز، حسن آمیزی، ایهام را پیدا کنید.(هر مورد یک آرایه کافی است). (۱نمره)

۱- گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان / نگاه دار سر رشته تا نگه دارد

۲- چو سرو از راستی برزد علم را / ندید اندر جهان تاراج غم را

۳- شیرین ترین لبخند بر لبان اراده توست.

۴- آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام

(۱۱) با توجه به موارد زیر مورد سمت راست را به گزینه های سمت چپ وصل کنید.(یک مورد اضافی است)(۱نمره)

الف) استعاره

۱- هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم

ب) تضاد

۲- زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت

پ) سمع

۳- گه به دهان برزده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف

ت) تناقض (پارادوکس)

۴- در بدایت حبس و چاه بود ، در نهایت تخت و گاه بود.

ث) جناس

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

تاریخ امتحان: ۱۰/۹/۹۹

مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

نمره: .....
..... مهر و امضای دبیر

دبیرستان غیردولتی دخترانه دنیای علوم

آموزش و پرورش منطقه ۲ تهران

امتحانات نوبت اول دی ماه ۱۴۰۰-۱۳۹۹

نام نام خانوادگی: .....

نام کلاس: دهم

نام درس: فارسی ۱

(۱۲) الف) بیت بعدی بیت زیر چیست؟ (۵/۱ نمره)

تا خار غم عشقت آویخته در دامن / کوته نظری باشد، رفتن به گلستان ها

..... / .....

ب) واژه های درهم ریخته زیر یک بیت از شعر «همای رحمت» را بنویسید.

(رخ - شناختم - به خدا - خداشناسی - علی - بین - دل - اگر - خدا - را - اگر - همه - من

..... / .....

(۱۳) این عبارت را تکمیل کنید. (۰/۵)

..... در سده هفتم هجری، می زیست. در شعرهایش از ..... و تاخت و

تاز مغول، با بیان کوبنده ای انتقاد می کند.

(۱۴) «قابوس نامه» در حوزه (ادبیات تعلیمی - غنایی) و غزل های حافظ در حوزه (ادبیات تعلیمی - غنایی) قرار دارد.

(۰/۵)

(۱۵) مفهوم کنایی هر یک از عبارات زیر را بنویسید. (۰/۵)

الف) در بیرونگ اسب حرفی به کارش بود:

ب) بر تیر جور تان ز تحمل سپر کنیم:

(پ) قلمرو فکری (۸ نمره)

(۱۶) هر یک از عبارت های سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط معنایی دارد؟ (۲/۵)

ب	الف
و مکروا و مکرالله واله خیر الماکرین	هرآن که جانب اهل وفا نگه دارد / خداش در همه حال از بلا نگه دارد
شرف المکان بالمکین	بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت / هم بر چراگدان شما نیز بگذرد
حسابوا قبل ان تحاسبوا	هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حضیض هم می توان عزیز بود
و من یتوکل علی الله فهو حسبة	هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید
کل نفس ذائقه الموت	هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

تاریخ امتحان : ۹۹/۱۰/

مدت امتحان : ۷۰ دقیقه

نمره : .....
..... مهر و امضای دبیر

دبیرستان غیردولتی دخترانه دنیای علوم

آموزش و پرورش منطقه ۲ تهران

امتحانات نوبت اول دی ماه ۱۴۰۰-۱۳۹۹

نام نام خانوادگی : .....

نام کلاس : دهم

نام درس : فارسی ۱

(۱۷) مفهوم عبارت «گندم نمای جو فروش نباش» چیست؟ (۰/۵)

(۱۸) هر یک از مفاهیم «رازداری، غرور و خودپسندی، امیدواری به لطف و رحمت خدا، خویشتن داری» به کدامیک از موارد زیر ارتباط معنایی دارد؟ (۲ نمره)

الف) این فصل بدان آوردم تا مردم بدانند که به شدتی که از روزگار پیش آید نباید نالید و لطف و رحمت الهی نامید نباید شد.

ب) اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن.

پ) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست / که آشنا حدیث آشنا نگه دارد.

ت) ابر زمن حامل سرمایه شد / باغ زمن صاحب پیرایه شد.

(۱۹) معنی و مفهوم شماره های ستاره دار را به نثر روان بنویسید. (۰/۷۵)

در بن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری

(۲۰) * پیران قبیله خویش را حرمت دار و لیکن به ایشان مولع نباش. (۰/۵)

(۲۱) * خونت / با خون بھایت حقیقت / در یک تراز ایستاد. (۰/۵)

(۲۲) * ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تأثیر اختران شما نیز بگذرد (۰/۵)

(۲۳) * چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت؟ ز دست بنده خیزد، خدا نگه دارد (۰/۵)